

Sygn. akt **XXVII Ca 2200/16**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVII Wydział Cywilny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący:	SSO Joanna Staszewska
Sędziowie:	SO Katarzyna Parczewska SR del. Wiesława Śmich (spr.)
Protokolant:	protokolant Ewa Sęk

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2017r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa **S. G. reprezentowanego przez kuratora J. R.**

przeciwko (...) **Bank (...) S.A. (poprzednio (...) Oddział w Polsce)**

o pozbawienie wykonalności bankowych tytułów egzekucyjnych o numerach (...) i (...)

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego dla m. st. Warszawy w Warszawie

z dnia 7 września 2015 r., sygn. akt I C 244/11

1. oddała apelację;

2. nie obciąża powoda kosztami w instancji odwoławczej.

SSR del. Wiesława Śmich SSO Joanna Staszewska SSO Katarzyna Parczewska

XXVII Ca 2200/16

UZASADNIENIE

Pozwem z 7 lutego 2011 r. S. G. domagał się pozbawienia wykonalności bankowego tytułu egzekucyjnego z 14 kwietnia 2010 r. oraz zasądzenia kosztów procesu.

Pozwany (...) Bank (...) SA przyznał fakt zawarcia umowy, ale domagał się oddalenia powództwa, wskazując, iż dolegliwości psychiczne powoda rozpoczęły się już po zawarciu umowy kredytowej.

Kolejnym pozwem z dnia 30 marca 2011 r. S. G. domagał się pozbawienia wykonalności dwóch innych bankowych tytułów egzekucyjnych wystawionych przez (...) SA Oddział w Polsce (obecnie: (...) Bank (...) SA) - z takim samym uzasadnieniem. Pozwany Bank kwestionował okoliczności faktyczne, z których powód wywodził nieważność umowy.

Zarządzeniem z dnia 16 marca 2012 r. obie sprawy zostały połączone do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia.

W toku postępowania powód został częściowo ubezwłasnowolniony, co spowodowało zawieszenie postępowania. Zostało on podjęte po ustanowieniu kuratora w osobie J. R..

Strony ostatecznie podtrzymywały swoje stanowiska, zgłaszając szereg wniosków dowodowych.

Wyrokiem z dnia 7 września 2015 r. Sąd Rejonowy dla m. st. Warszawy w Warszawie: 1. powództwa oddalił; 2. odstąpił od obciążenia powoda kosztami procesu.

Powyższe rozstrzygnięcie było wynikiem następujących ustaleń faktycznych i oceny prawnej Sądu Rejonowego:

Na wstępie swoich rozważań Sąd Rejonowy wskazał, że zgodnie z art. 840 § 1 pkt. 1 kpc dłużnik może domagać się pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, gdy przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu. Nie może być żadnych wątpliwości, że ustalenie nieważności umowy na podstawie której wystawiono bankowy tytuł egzekucyjny, następnie opatrzone sądowną klauzulą wykonalności, będzie podstawą do uwzględnienia powództwa. Dłużnik banku nie dysponuje przecież żadnymi innymi środkami obrony, w szczególności nie może podnieść stosownych zarzutów w postępowaniu rozpoznawczym przed sądem, gdyż takie postępowanie nie miało miejsca. Nieważność umowy wyklucza wystawienie bankowego tytułu egzekucyjnego, zaś dochodzenie ewentualnych roszczeń na pozaukładowej podstawie prawnej musiałoby nastąpić w zwykłym postępowaniu cywilnym. Stosownie do art. 82 kc nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych. W świetle tego przepisu niezbędne jest zatem wykazanie, że określone zaburzenia psychiczne istniały właśnie w dacie zawarcia umowy.

Następnie Sąd Rejonowy wskazał, że w dniu 15 lutego 2007 r. S. G. zawarł z (...) Bank (...) SA umowę kredytu konsumpcyjnego na kwotę 18 800,96 zł. Kredyt miał być spłacany przez 4 lata w ratach po 536 zł. W 2009 r. powód zaprzestał spłaty kredytu, dlatego 14 kwietnia 2010 r. pozwany bank wystawił bankowy tytuł egzekucyjny (...) /2010, który został opatrzone klauzulą wykonalności na podstawie postanowienia tegoż Sądu wydanego pod sygnaturą II Co 2104/10.

W dniu 15 marca 2008 r. S. G. zawarł z (...) Bank SA w W. (poprzednikiem prawnym (...) Bank (...) SA) umowę kredytu konsumpcyjnego nr (...) na kwotę 10 000 zł. Następnie w dniu 21 maja 2008 r. zawarł kolejną umowę kredytową (...) również na kwotę 10 000 zł. Oba kredyty miały być spłacane przez kolejne 3 lata w ratach po 431,10zł każdy. Powód zaprzestał spłacania kredytów w 2009 r., dlatego obie umowy zostały wypowiedziane, zaś na ich podstawie wystawiono 29 października 2010 r. tytuły wykonawcze o numerach (...) i (...), następnie opatrzone klauzulą wykonalności postanowieniami tegoż Sądu w sprawach II Co 2831/10 i II Co 2832/10. W 2011 r. na ich podstawie (...) Bank SA rozpoczął postępowanie egzekucyjne.

Okoliczności faktyczne dotyczące zarzutu z art. 82 kc Sąd Rejonowy badał na podstawie 3 grup dowodów

Pierwsza z nich to obszerna dokumentacja lekarska z kilku pobytów w szpitalu psychiatrycznym oraz szeregu konsultacji innych specjalistów. Druga grupa dowodów to zeznania świadków. Sąd Rejonowy uznał za wiarygodne zeznania wszystkich wysłuchanych świadków. Trzecia grupa dowodów to opinie biegłych. W pierwszej opinii biegła psychiatra D. nie była w stanie wypowiedzieć się na podstawie niepełnej dokumentacji. W drugiej biegła stanowczo stwierdziła brak stanu wyłączającego na świadome lub swobodne podjęcie decyzji. Przeprowadzona na wniosek

powoda opinia psychologiczna wskazuje na niemożność swobodnego podjęcia decyzji ze względu na czynniki chorobowe, nie ma jednak charakteru katerycznego. Natomiast w kolejnej opinii biegła D. ponownie potwierdziła swoje zdanie. Wobec stanowiska biegłej wyrażonego na rozprawie Sąd Rejonowy następnie przesłuchał świadków w obecności obu biegłych. Ostatnia opinia- wydana już po przesłuchaniu świadków spośród współpracowników powoda po raz kolejny potwierdziła stanowisko biegłej.

Zdaniem Sądu Rejonowego kolejne opinie psychiatryczne są przekonujące. Biegła oparła się na całokształcie zebranych źródeł dowodowych, z racji niespecyficzności objawów powoda miała możliwość nie tylko jego przebadania, ale i zadawania pytań świadkom. Biegła potwierdziła rozpoznanie u powoda choroby afektywnej dwubiegunowej, objawiającej się epizodami hipomanii, depresji oraz okresami remisji. Biegła odniosła się również do wątpliwości zgłaszanych przez powoda, który sugerował istnienie silnych objawów choroby już w okresie zawierania umów kredytowych.

Zdaniem Sądu Rejonowego przeprowadzone dowody nie potwierdziły, że w roku 2007 i 2008 powód S. G. znajdował się w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji lub wyrażenie woli.

Sąd Rejonowy wskazał, że niewątpliwie powód cierpi na chorobę afektywną dwubiegunową i kilkakrotnie był hospitalizowany, jak również przez dłuższy czas leczony w warunkach ambulatoryjnych. Przeszedł potwierdzone epizody ciężkiej depresji oraz epizod hipomanii. Zwłaszcza ten pierwszy okres depresji został dostrzeżony przez osoby trzecie albowiem zachowanie powoda w tym czasie odróżniało się od powszechnie przyjmowanej normy i już w potocznej opinii sugerowało chorobę psychiczną - powód był wówczas skrajnie zaniedbany, zdawał się nie mieć kontaktu z rzeczywistością i nie był w stanie zaspokoić samodzielnie swoich podstawowych potrzeb życiowych.. Spostrzeżenia świadków zostały w całości potwierdzone przez lekarzy przyjmujących powoda do szpitala - dotyczyło to jednak okresu po zawarciu umów kredytowych.

Powód został częściowo ubezwłasnowolniony, co odbywa się zawsze po specjalistycznym badaniu lekarskim. Przedstawiona opinia ze sprawy o ubezwłasnowolnienie potwierdza stanowisko biegłej D. co do obecnego stanu zdrowia powoda, ale ogólne stwierdzenie o wcześniejszym istnieniu choroby nie jest wystarczające z punktu widzenia niniejszego postępowania.

Za wykazane Sąd Rejonowy uznał, że powód w okresie zawierania umów przejawiał dostrzegalne zmiany w zachowaniu, przejawiające się trudnościami w realizacji obowiązków zawodowych. Świadcowie - zwłaszcza B. S., przełożona powoda - zwrócili uwagę na zmiany w zachowaniu. W szczególności powód zaczął ograniczać się w pracy do najprostszyc zadań, spóźniał się, zaniedbywał swój wygląd - z czasem coraz większym stopniu. Skarżył się na dolegliwości somatyczne, podejrzewał nawet choroby nowotworowe - jego przypuszczenia jednak się nie potwierdziły. Skorzystał z wielu konsultacji lekarskich. Często przebywał na zwolnieniach lekarskich, ale w tym okresie wyjeżdżał również za granicę, m.in. do Francji do Lourdes. W 2008 r. powód przeszedł na wcześniejszą emeryturę, od 6 maja do 17 czerwca 2009 r. po raz pierwszy trafił do szpitala psychiatrycznego z objawami depresji. Następnie był jeszcze kilkakrotnie hospitalizowany: pierwotnie z diagnozą nawracającej depresji, zaś po epizodzie hipomanii - stwierdzono chorobę afektywną dwubiegunową.

Sąd Rejonowy wskazał, że opinia biegłej D. wskazuje, że zmiany w zachowaniu powoda nie miały takiego natężenia, żeby mówić o ograniczeniu świadomości albo swobody w podejmowaniu decyzji. Do czasu przejścia na emeryturę powód przychodził do pracy i w pewnym zakresie wypełniał swoje obowiązki zawodowe. Dopatrywał się u siebie szeregu schorzeń ale równocześnie korzystał z pomocy licznych specjalistów, co wymaga jednak pewnego zaangażowania już w samo ustalenie wizyt i uzyskanie skierowań. Przebywał na zwolnieniach lekarskich, ale równocześnie odbywał organizowane przez siebie zagraniczne podróże lotnicze, a przecież wbrew pozorom sam przelot samolotem ze względu na odprawy, kontrole itd. nie jest czynnością życia codziennego i wymaga pewnej dozy zaangażowania oraz wprawy. Biegła nie znalazła w określiła raczej pierwsze zwiastuny depresji, nie znoszące jednak swobody działania Sąd Rejonowy podziela tę opinię: trudno bowiem uznać, że osoba zdolna do samodzielnego zarezerwowania i kupienia biletu lotniczego oraz do odbycia zagranicznej podróży była równocześnie pozbawiona

swobody czy świadomości w podejmowaniu decyzji lub wyrażeniu woli przy stosunkowo prostej czynności prawnej, jaką jest uzyskanie kredytu gotówkowego.

Powyższej oceny nie może przekreślać opinia biegłego psychologa T. C.. Biegła ostatecznie stwierdziła, że z psychologicznego punktu widzenia w spornym okresie „nie dostrzegła ograniczeń świadomości powoda, wskazywała natomiast, że swoboda decyzyjna powoda w tym względzie była prawie na pewno ograniczona przez czynniki chorobowe”. Mimo udziału w przesłuchaniu świadków i wypowiedzi ustanych biegła nie przedstawiła wyczerpującego uzasadnienia dla swojej tezy. Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że powód nie znajdował się pod wpływem jakiejś osoby, która wykorzystując podatność powoda na wpływy wykorzystywała sytuację. Powód nie znajdował się w sytuacji ekonomicznej, która skłaniałaby do zaciągania kredytów, miał stabilną pracę i stosunkowo wysokie wynagrodzenie. Niewątpliwa łatwość zaciągania zobowiązań - zwłaszcza w przypadku pracownika LOTu w dedykowanej tej spółce placówce bankowej nie jest jeszcze argumentem przemawiającym za dostrzeżeniem ograniczenia swobody w podejmowaniu decyzji. Ponadto trzeba też pamiętać, że początkowo kredyty były spłacane przez powoda, co potwierdza jego świadomość co do skutków prawnych podejmowanych wcześniej działań. Wypowiedzenia umów i wystawienie tytułów nastąpiły już po pierwszej hospitalizacji, kiedy sprawność umysłowa powoda była już bezspornie zmniejszona.

Sąd Rejonowy oddalił wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K.. Wbrew twierdzeniom powoda (przekazywanym również psychiatrze w innej sprawie) lekarz ten nie prowadził wcześniejszej terapii: w wystawionym przez niego skierowaniu jest mowa o pierwszej wizycie podczas której stwierdził konieczność hospitalizacji. W skierowaniu jest mowa o obecności ciotecznej brata (świadka, a potem kuratora R.), który wskazywał, że dopiero jemu udało się zaprowadzić powoda do psychiatry.

Sąd Rejonowy oddalił również wnioski o dopuszczenie opinii kolejnych biegłych. Podana wyżej argumentacja przemawia za rzetelnością i prawidłowością kilku opinii psychiatrycznych, uzupełnianych w oparciu o przeprowadzone na wniosek powoda dowody. Dopuszczenie kolejnej opinii może nastąpić dopiero wówczas, gdy opinie już sporządzone nie kwalifikują się do budowania stanu faktycznego. Innymi słowy Sąd Rejonowy nie ma obowiązku dopuszczania opinii kolejnych biegłych w oczekiwaniu, aż któryś z nich wyrazi pogląd korzystny dla strony wnioskującej. Również wniosek o ponowne przesłuchanie świadków R. nie mógł zostać uwzględniony, ponieważ postępowanie o ubezwłasnowolnienie powoda rozpoczęło się już po rozprawie, na której przeprowadzono dowód z ich zeznań.

Dlatego też Sąd Rejonowy uznał, że umowy kredytowe kwestionowane w niniejszym postępowaniu były ważne, co musi skutkować oddaleniem powództwa opozycyjnego skierowanego przeciw bankowemu tytułowi egzekucyjnemu.

Zdaniem Sądu Rejonowego nietrafna jest również argumentacja powoda dotycząca orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 (P 45/12), którym stwierdzono niekonstytucyjność przepisów Prawa bankowego zezwalających na wystawianie bankowych tytułów egzekucyjnych. Na datę zamknięcia rozprawy przed Sądem I instancji istniała podstawa prawna do wydania bankowego tytułu egzekucyjnego, toteż powództwo nie mogło zostać uwzględnione z racji niekonstytucyjności podstawy prawnej tytułu.

Sąd Rejonowy odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu na podstawie art. 102 k. p. c.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Rejonowego wniósł powód zaskarżając przedmiotowe rozstrzygnięcie w części, to jest w zakresie: punktu I wyroku w zakresie oddalającym oba powództwa

Orzeczeniu powód zarzucił

1. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej jego części tj. treści zeznań świadków przesłuchanych w niniejszej sprawie (zwłaszcza współpracowników powoda w spółce (...)) - świadek B. S., B. B. oraz B. L.) oraz zeznań świadków małżonków R., dokumentów w postaci dokumentacji medycznej

powoda, z których jednoznacznie wynika, że powód już w roku 2007 cierpiał na chorobę psychiczną, która wywierała realny wpływ na jego funkcjonowanie, ograniczenie czynności poznawczych oraz swobodę podejmowania decyzji i wyrażania woli, co w konsekwencji doprowadziło do ustalenia przez Sąd I instancji błędnego stanu faktycznego niniejszej sprawy;

2. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną sprzeczną z zasadami logicznego rozumowania, wskazaniem wiedzy medycznej i doświadczenia życiowego ocenę opinii biegłego psychiatry B. D. poprzez bezkrytyczne wyrokowanie w niniejszej sprawie bezpośrednio na podstawie wniosków zawartych w tejże opinii pomimo, że ma ona charakter niepełny i niejasny, przyjęte przez biegłą ustalenia faktyczne odbiegają od ustaleń faktycznych niniejszej sprawy wynikających z zebranego materiału dowodowego a opinia biegłego z zakresu psychologii T. C. wskazywała, że powód mógł znajdować się w dacie zawierania umów kredytowych w stanie wyłączającym świadome podjęcie decyzji i wyrażenie woli

3. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego i dokonania jego oceny z pominięciem istotnej jego części tj. treści dokumentu - opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii E. B. oraz M. G. sporządzonej w sprawie o ubezwłasnowolnienie powoda prowadzonej przed Sądem Okręgowym w Warszawie, sygn. akt IV Ns 134/12, oraz niedokonaniu krytycznej oceny opinii biegłej psychiatry B. D. będącej podstawą orzekania w niniejszej sprawie, przy uwzględnieniu wniosków zawartych w ww. opinii biegłych z zakresu psychiatrii i psychologii E. B. oraz M. G. wskazujących na zniesioną częściowo zdolność Powoda w zakresie możliwości kierowania swoim zachowaniem

4. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c. poprzez uznanie, że wnioski dowodowe w przedmiocie przeprowadzenia uzupełniającej, pisemnej opinii biegłego psychiatry oraz pisemnej opinii biegłych z zakresu neurologii i psychologii, dopuszczenia dokumentu w postaci opinii medycznej biegłego psychiatry w sprawie prowadzonej pod sygn. akt II C 1004/12, przesłuchania świadka J. K., ponownego przesłuchania świadków małżonków R., przeprowadzenia opinii biegłej z zakresu psychiatrii E. D. bądź przesłuchania jej w charakterze świadka - nie dotyczą faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie, pomimo że przedmiotem dowodów były fakty, z których powód wywodził skutki prawne w zakresie ustalenia przejawów i początku występowania u powoda choroby psychicznej mającej wpływ na jego zdolność do świadomego i swobodnego podjęcia decyzji bądź wyrażenia woli, co skutkowało oddaleniem tych wniosków dowodowych, mimo, że okoliczności sporne w tym zakresie pomiędzy stronami nie zostały dostatecznie wyjaśnione

5. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 59 k.p.c. poprzez rozpoznanie sprawy w sytuacji, gdy powód pozbawiony był możliwości obrony swoich praw w okresie poprzedzającym częściowe ubezwłasnowolnienie powoda w związku z chorobą psychiczną na którą cierpi i w konsekwencji niemożnością rozpoznania przez powoda skutków podejmowanych przez siebie czynności i oświadczeń w toku procesu oraz niemożnością prawidłowej współpracy z pełnomocnikiem przez powoda oraz przekazania temu pełnomocnikowi w należyty sposób informacji o zdarzeniach faktycznych sprawy, co skutkowało koniecznością przedsięwzięcia przez sąd odpowiednich czynności w postaci obowiązku zawiadomienia prokuratora o celowości wstąpienia do sprawy lub złożenia wniosku o ubezwłasnowolnienie, czego Sąd rozpoznający sprawę w I instancji nie dokonał, a co w konsekwencji doprowadziło do nieważności postępowania w tym zakresie

6. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 233 § 1 k.p.c. poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego zgromadzonego w niniejszej sprawie w następstwie czego ustalenie błędnego stanu faktycznego sprawy, skutkujące niewłaściwym zastosowaniem przez Sąd I instancji art. 82 k.c. i uznanie, że powód S. G. w 2007 i 2008 roku nie przejawiał żadnych zachowań świadczących o występowaniu u niego choroby psychicznej, która miała wpływ na ważność składanych przez niego oświadczeń woli pomimo, że prawidłowe ustalenie stanu faktycznego sprawy przez Sąd powinno prowadzić do konkluzji, że powód w datach zawierania umów kredytowych z bankami cierpiał na chorobę psychiczną - chorobę afektywną dwubiegunową, która

skutkowała niemożnością świadomego albo swobodnego podjęcia przez niego decyzji i wyrażenia woli w darach zawierania umów kredytowych

7. naruszenie przepisów postępowania mające istotny wpływ na wynik sprawy, tj. art. 316 k.p.c. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 14 kwietnia 2015 roku, sygn. akt P 45/1,2 poprzez wydanie wyroku w niniejszej sprawie nieuwzględniającego stanu prawnego istniejącego w chwili zamknięcia rozprawy, polegającego na braku uznania za niezgodne z Konstytucją RP bankowych tytułów egzekucyjnych, będących przedmiotem niniejszego postępowania, wydanych na podstawie uznanych za niekonstytucyjne przepisów art. 96 ust. 1 i art. 97 ust. 1 Prawa bankowego w zw. z art. 32 ust. 1 Konstytucji RP.

Podnosząc powyższe zarzuty, powód wniósł o częściowe uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji. Jednocześnie, wniósł o zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu za II instancję, według norm przepisanych, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

Z uwagi na zawarcie ugody, powód cofnął apelacją w zakresie dotyczącym pozwanego (...) Bank (...) spółki akcyjnej w W..

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja wywiedziona przez stronę powodową nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy podziela ustalenie faktycznie poczynione przez Sąd Rejonowy jak również ich ocenę prawną i przyjmuje je za własne.

Sąd Okręgowy nie dopatrył się zarzucanych Sądowi Rejonowemu naruszeń zarówno prawa materialnego jak i procesowego, a w szczególności art. 233 § 1 k. p. c., art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c., błędnej oceny opinii biegłych, jak również nie znajdują podstaw do uwzględnienia zarzutu nieważności postępowania.

W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy zasadnie przyjął, że powód zawarł z pozwanym umowy kredytowe świadomie, a co za tym idzie umowy te są ważne. Sąd Rejonowy przeprowadził dogłębną i prawidłową analizę zgromadzonego materiału dowodowego, w szczególności zeznań świadków oraz opinii biegłych. Sąd Okręgowy w pełni podziela stanowisko Sądu Rejonowego.

Należy wskazać, iż zdaniem Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie kluczową kwestią było ustalenie czy powód zawierając umowy kredytowe z pozwanym bankiem (umowy kredytowe z dnia 15 marca 2008 roku oraz dnia 21 maj 2008 roku) był w stanie, który wyłączał świadomość, swobodne podjęcie decyzji czy wyrażenie woli.

Zgodnie z treścią art. 82 k. c. nieważne jest oświadczenie woli złożone przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli. Dotyczy to w szczególności choroby psychicznej, niedorozwoju umysłowego albo innego, chociażby nawet przemijającego, zaburzenia czynności psychicznych.

Przesądzenie o tym, czy powód zawierał umowy kredytowe w stanie wyłączającym świadome albo swobodne powzięcie decyzji i wyrażenie woli jest konieczne dla stwierdzenia czy oświadczenia woli powoda były nieważne, a w konsekwencji wpływa na ocenę ważności samej umowy kredytowej.

Sąd Okręgowy pragnie wskazać, że postawienie zarzutu przekroczenia przez sąd zasady swobodnej oceny dowodów poprzez dowolne czy też sprzeczne z zasadami wykładni przyjęcie określonych ustaleń faktycznych wymaga wykazania, że sąd ten uchybił zasadom logicznego rozumowania lub doświadczenia życiowego. Dla zasadności zarzutu naruszenia art. 233 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do odmiennego przekonania skarżącego o rzeczywistym stanie rzeczy. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 23 stycznia 2001 r. w sprawie o sygn. akt IV CKN 970/00). Zdaniem Sądu Okręgowego zarzut naruszenia art. 233 § 1 k. p. c. nie był zasadny.

W niniejszym postępowaniu zostały dopuszczone i przeprowadzone wnioskowane przez stronę powodową dowody z przesłuchania świadków: rodziny oraz współpracowników powoda, tj. osób które miały z nim styczność na co dzień. Ponadto w sprawie zostały sporządzone opinie biegłych specjalistów z dziedziny psychologii i psychiatrii. Opinia psychiatryczna była w toku postępowania wielokrotnie uzupełniana. Podkreślenia wymaga, że ostatnia z opinii uzupełniających biegłego z dziedziny psychiatrii została wydana po przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadków – współpracowników powoda. Przesłuchanie zostało przeprowadzone w obecności biegłych.

Oceniając materiał zebrany w powyższy sposób biegła psychiatra potwierdziła wnioski zawarte w opinii pierwotnej. Biegła D. kategorycznie stwierdziła, że w datach w jakich powód zawierał umowy kredytowe nie był pozbawiony świadomości i swobody podejmowania decyzji. Co za tym idzie biegła wykluczyła, by choroba afektywna dwubiegunowa, która została zdiagnozowana u powoda w okresie późniejszym, rozwinęła się już w czasie zawierania umów z pozwanym i wpływała na wyłączenie czy ograniczenie świadomości powoda w tym czasie.

Sąd Okręgowy pragnie wskazać, że również biegła z dziedziny psychologii jednoznacznie stwierdził, że powód miał pełną świadomość w okresie zawierania umów kredytowych. Natomiast psycholog miała wątpliwości co do swobody powoda przy zawieraniu tych umów. W ocenie biegłej swoboda mogła być ograniczona ze względu na uwarunkowania chorobowe. Jednakże należy wskazać, że sama biegła psycholog w swojej opinii wskazała, iż nie jest władna wydać opinii odnośnie choroby psychicznej i jej rozwoju u powoda bowiem do tego konieczna jest wiedza specjalistyczna z dziedziny psychiatrii, jakiej ona nie posiada. Biegła psycholog dokonuje oceny jedynie na podstawie zachowań behawioralnych. Do niniejszej opinii psychologicznej odniósł się również biegły psychiatra, podtrzymując swoje stanowisko co do tego, że swoboda powoda w decydowaniu nie była ograniczona.

Zdaniem Sądu Okręgowego zarzuty, które zostały podniesione w apelacji w istocie stanowią powtórzenie argumentacji prezentowanej w kolejnych pismach procesowych powoda. Strona powodowa nie przedstawiła żadnych nowych okoliczności uzasadniających zmianę rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego. Apelacja stanowi de facto polemikę z wnioskami rzetelnych opinii biegłych oraz z oceną prawną dokonaną przez Sąd pierwszej instancji.

Sąd Okręgowy zważył, że Sąd Rejonowy prawidłowo pominął wniosek powoda o dopuszczenie dowodu z kolejnej opinii biegłego, jak również pominął wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadka K.. Sąd Rejonowy prawidłowo określił powody pominięcia tych wniosków w szczególności wskazując, że Sąd nie ma obowiązku dopuszczania opinii kolejnych biegłych w oczekiwaniu, aż któryś z nich wyrazi pogląd korzystny dla strony wnioskującej. Tym samym niezasadne okazały się zarzuty naruszenia art. 217 § 3 k.p.c. w zw. z art. 227 k.p.c. w zw. z art. 232 k.p.c.

Sąd Okręgowy nie dopatrzył się również zarzucanej Sądowi Rejonowemu nieważności postępowania, tj. art. 379 pkt 5 k.p.c. w zw. z art. 59 k.p.c. W ocenie Sądu Okręgowego w niniejszej sprawie powód nie został pozbawiony możliwości obrony swoich praw. Powód od początku postępowania był reprezentowany przez pełnomocnika profesjonalnego, w postępowaniu niniejszym brał udział również J. R. – brat cioteczny powoda, który w toku sprawy został ustanowiony jego kuratorem. Co za tym idzie niewątpliwie powód mógł skutecznie bronić swoich praw w toku niniejszego postępowania.

Niezasadny okazał się również zarzut naruszenia przez Sąd Rejonowy art. 316 k. p. c. w związku z wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego uznającego za niekonstytucyjne przepisów ustawy prawo bankowe dotyczących bankowych tytułów egzekucyjnych. Z treści art. 11 ust 3 z dnia 25 września 2015 r. o zmianie ustawy - Prawo bankowe oraz niektórych innych ustaw wprost wynika, że bankowy tytuł egzekucyjny, któremu nadano klauzulę wykonalności na podstawie przepisów dotychczasowych zachowuje moc tytułu wykonawczego także po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy. Z tego też względu powództwo nie mogło zostać uwzględnione z racji na niekonstytucyjności podstawy prawnej tytułu.

Mając na uwadze powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia apelacji powoda. Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację powoda w całości.

Sąd Okręgowy postanowił na podstawie art. 102 k. p. c. odstąpić od obciążania powoda kosztami postępowania w instancji odwoławczej. Powód został zwolniony od ponoszenia kosztów postępowania w całości przez Sąd Rejonowy, co świadczy o jego trudnej sytuacji finansowej, jak również osobistej i zdrowotnej. Z uwagi na powyższe okoliczności Sąd Okręgowy uznał, że zaszły szczególne okoliczności uzasadniające nieobciążanie powoda kosztami postępowania apelacyjnego.

SSR (del.) Wiesława Śmich SSO Joanna Staszewska SSO Katarzyna Parczewska